

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. V. Elusio gratiæ Thomisticè sufficientis refellitur per Arnaldum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

*Elusio Gratiæ Thomisticè sufficientis
refellitur per Arnaldum.*

R Edargutor notarum in V. Propositiones Janseii verè Mimimum agit dum gratiam Thomisticè sufficientem vocat *sufficientem minimam*, quæ dat *insufficiens* quoddam *sufficere*. Et Author notarum sciscitatur: per quid amabo dat illud posse ad actus perfectiores? An per illas ipsas, aut non nihil fortiores velleitates, an per aliquid ab his sejunctum? Videtur enim quòd per quid aliud superadditum. Sed quale illud? Cujus forma est genus possibilitatis istius? Quà veste amictus incedit? Unde vires mutuatur? Atar, an albus est? Oportebat ita Magnum Arnaldum ludificarier. Sed quid ille respondit? Nimirum gratiam istam sive habitualement sive excitantem per se illud posse largiri, quod suò non fraudaretur effectum, nec actibus perfectioribus destitueretur, nisi subjecti qualitas obviaret. Nam illa Petri Charitas, quamvis infirma, satis fuisset ad mortem pro Christo optendam, nisi proprio vitio Petrus vitæ cupidior, timidior, ignavior, sui amantior fuisset. Responderet quoque quod sufficiens illa talis sit, ut nisi validior ei concupiscentia resisteret, non modo boni operis desiderium fructu vacuum, sed ipsum bonum opus re ipsa produceret, ad benè vivendum sola sufficeret &c.

Arnaldus! *Differt. p. 3. art. 6. n. 6.* Et si de justo qui gratia efficaci destitutus à tentatione vincitur (qualem Jansenius cum Petro in me-
dium adducit in stabiliendam suam impossibilitatem) rectè dicatur ipsum in illà hypothesis tentationem superare non potuisse, actu scilicet & effectivè; si tamen quærat quare non superaverit, male

DE PROPOSITONE I. 259

le responderi, quia non potuit; sed omnino responden-
dum esse, quia noluit, seu, quia non tantum voluit,
quantum necesse erat ad illam tentationem superan-
dam; Nam si voluisset, utique potuisset. Si autem qua-
ratur quare noluit, respondendum est, quia vel igno-
rantia cecabatur ipsius mentis acies & deprimebatur,
vel pravâ aliquâ cupiditate quasi visco retinebatur,
ne ad ardua illa præcepta sese erigeret. Viscus autem
ille nihil aliud est quam ipsa carnalis & mala volun-
tas temporalium rerum amore implicata, cujus nulla
alia causa querenda est præter ipsam voluntatem de-
ficientem. Et qui illuc pervenit, ad primam causam
pervenit ultra quam nulla sit: mala enim voluntatis
una causa est voluntas ipsa deficiens. Quare si de Pe-
tro queratur, quare non confessus sit Christum, neu-
tquam respondendum est, quia NON POTUIT, sed
quia noluit. Querentibus autem quare noluit, res-
pondendum quia timuit mori, quia ignavus fuit. At
si interroges, quare ignavus & timidus fuit, promp-
ta adhuc responsio est, quia nimis vitam amavit. Ve-
rùm si interrogare pergas, quare nimis amavit Vitam,
prima cause causam queris & ideo vitiosè quæris.
Hactenus Arnaldus vir ille adeò etiam Jansenia-
nis Magnus de sufficienti gratia sensit & enun-
tiavit. Hanc ergò gratiam sicut Martinianè
sufficientem per Ludibrium appellavit, etiam
Arnaldicè sufficientem vocitet, nihil moramur,
cum & à S. Thomâ Thomisticam dicere non
erubescamus, Licet ridiculo sufficientem Redargu-
tor infamet non nisi Politico concentrui vel decipien-
dis imperiis, ac Molinistica demum gratia inferen-
da idoneam.

Neque à Clarissimo Arnaldo non ità dissidère
probat ex ejus verbis ubi ait: *Judicio suo providen-*
tius fuisse illud nomen neutiquam in Scholas *Dissert. p. 3.*
Catholicas admittere, Et Rogatos vult Thomi- *art. 10.*
stas, dum apud imperitos verba faciunt, ut vel

R. 2

ab

260 LIBER SECUNDUS

ab illa voce abstineant, vel saltem admoneant à se usurpari in eo significatu, qui à Moliniano longè dissunctus; sit mihi cum illis ita nullum certamen est, nec de nomine, quia non rejicio, nec de sensu, quia sensum illius vocis Thomisticum admitto. Admitto quippe in justis gratiam quæ der posse, ultra quod nulla virtus interna requiritur, sed tantum applicatio motio, prædeterminatio, impulsio illius virtutis, quæ sit per auxilium efficaciter prædeterminans ex omnium Thomistarum sententia.

Sed cum idem Arnaldus addat: *A pace Ecclesiæ alienius videri posse jam receptum per vim abigere*; Ingenti sanè temeritate Redargutor ille notarum abigit & explodit, pacemque Ecclesiæ contemnit. Et quidquid sit de voce *sufficiens*, res ipsa equidem voci subjecta semper fuit, nempe virtus & potestas quæ sufficiat, ut justis volentibus nihil impossibile videri debeat imperatum à Deo. Neque enim Arnaldus rem propter terminum, sed terminum propter rem verè significatam admisit Nam poterat vocare gratiam potentialem dantem verum posse sicut sufficientem nunc appellat, quia dat sufficiens posse.

Posset contra hanc sufficientem ad posse gratiam objici: si homo justus potentiam habeat, unde posse dicatur Præcepta servare, licet gratiam sine quâ numquam servabit, nondum sit adeptus; quomodò à SS. Patribus signanter à S. Augustino dicuntur justi non posse, & petere ut possint? *Posse enim & non posse* contraria sunt.

Resp. quod Augustinus agat de potestate cum actu conjuncta, quia agit contra Pelagianos qui ad actum bonum negabant gratiam esse necessariam Nam posse dicebant esse à Deo, quia dedit liberum arbitrium, agere esse nostrum. Proinde potestatem illam ad benè agendum negabat.

DE PROPOSITIONE I. 261

gabat Augustinus haberi antequam Deus dederit velle & operari. Gratia Dei, inquit, semper est bona, & per hanc fit, ut fiat homo bona voluntatis qui prius fuerat voluntatis male. Per hanc etiam fit, ut ipsa bona voluntas, quæ jam esse capit augeatur, & tam magna fiat, ut possit implere divina mandata. Et rursus: Qui vult facere Dei mandatum & non potest &c.

De Grat. &
lib. arb.
cap. 15.
cap. 17.

SECTION VI.

An Iusti conantes & volentes imperfectè rectius dicantur sine Gratiâ efficaci ad actum necessariâ posse omnia Præcepta servare, an vero non posse?

Verum & Catholicum est justos conantes atque volentes semper posse mandata servare, ac tentationes vincere, quantum ad sufficientiam operative virtutis ut loquitur S. Thomas, adeoque non deesse illis gratiam quâ præcepta possit illa fieri. Sed nec minus verum est & Catholicum, imò longe magis Traditionis autoritate firmatum, justis eam aliquandò gratiam deesse, sine quâ nihil fieri potest, nedum graves tentationes cum effectu superari. Id nos docent qui Pelagianos expugnaverunt Innocentius I. Cælestinus, Augustinus, Prosper, Fulgentius &c. Et ipsi Justorum conantium gemitus ac supplicationes contestantur.

Sed cum ex una parte possint, ex alterâ non possint præcepta magna servare, quæritur quid potius dicendum sit, possunt vel non possunt?

R 3

Et